

Univers Pedagogic

Nr. 18 (854),
4 mai 2023

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

60 de milioane de dolari pentru îmbunătățirea calității educației

Guvernul a aprobat inițierea negocierilor privind implementarea Proiectului „Îmbunătățirea calității educației” în Republica Moldova. Proiectul va fi implementat de Ministerul Educației și Cercetării, cu sprijin financiar de la Banca Mondială, și va avea ca obiectiv general îmbunătățirea calității educației și asigurarea accesului la studii pentru toți copiii, în special pentru cei din grupurile dezavantajate. Termenul de implementare a proiectului este de șase ani.

Documentul aprobat de Guvern prevede semnarea a trei acorduri sub formă de grant și un acord de împrumut, valoarea totală a acestora fiind de aproximativ 60 de milioane de dolari, dintre care 40 de milioane vor fi sub formă de împrumut. Alte circa 20 de milioane vor fi acordate

sub formă de granturi nerambursabile. Astfel, un grant de 5 milioane de dolari va fi acordat de Parteneriatul Global pentru Educație, alte 5 milioane de dolari vor fi acordate de Parteneriatul pentru Educație Timpurie, iar 10 milioane dolari - de Fondul Concesional Global.

Noul proiect în domeniul educației prevede, între altele, implementarea la nivel național a standardelor profesionale pentru profesori și directori ai instituțiilor de învățământ. Totodată, va fi asigurată formarea continuă pentru cadrele didactice și manageriale beneficiare ale proiectului, vor fi modernizate condițiile de instruire din 200 de școli. Alte 15 școli și 15 grădinițe vor fi reabilitate capital, în același timp urmând să fie construite trei licee noi. Proiectul va mai asigura materiale moderne de predare și de învățare și de joacă pentru instituțiile de educație timpurie.

40 de formatori în domeniul prevenirii și combaterii bullyingului în școli

Circa 40 de cadre didactice, psihologi și specialiști din cadrul Corganelor locale de specialitate în domeniul învățământului participă în această săptămână la o sesiune de formare, dedicată combaterii și prevenirii fenomenului de bullying. Aceștia sunt instruiți de către Sorina Petrică, psiholog clinician și psihoterapeut cognitiv-comportamental din România.

Sesiunea are drept scop formarea specialiștilor din educație în domeniul prevenirii bullyingului, familiarizarea cu tehnici și metode de lucru, asimilarea unor abilități de comunicare cu copiii și elevii din școli. Totodată, sunt abordate soluții practice de gestionare și prevenire a cazurilor de bullying. Atelierul formatorilor include și discuții de grup între

participanți, exerciții de reflecție, analiza unor studii de caz.

La finalul programului, specialiștii vor transmite informațiile acumulate colegilor din instituțiile în care activează și din raionul/municipiul de unde au fost delegați, contribuind astfel la implementarea cadrului conceptual și metodologic referitor la prevenirea bullyingului.

Programul de formare include mai multe sesiuni de training, dedicate programelor de intervenție, care vizează elevii, cadrele didactice, specialiștii echipelor multidisciplinare din școli și părinții. Următoarele ateliere de lucru vor avea loc pe parcursul lunii mai a. c.

Sesiunile sunt organizate de Alianța ONG-urilor active în domeniul Protecției Sociale a Copilului și Familiei (APSCF), în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, în cadrul proiectului „Împreună pentru o Educație de Calitate”, implementat de APSCF cu suportul financiar al Fundației Liechtenstein Development Service Moldova (LED).

Consortiu privind implementarea Programului național de învățare a limbii române de către minoritățile etnice

În premieră, la nivel național, a fost constituit un Consortiu între mediul academic (UPSC, USM, USARB) și centrele educaționale (ANTEM, PRODIDACTICA, CLR), al cărui scop este de a participa la implementarea Programului național de învățare a limbii române de către minoritățile etnice și populația adultă pentru anii 2023-2025.

Acordul de Constituție și Funcționare a Consortiului a fost semnat la 25 aprilie 2023 de către rectorul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, **Alexandra Barbăneagră**, rectorul Universității de Stat din Moldova, **Igor Șarov**, rectorul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, **Natalia Gașțoi**, directorul Asociației Naționale a Trainerilor Europeni din Republica Moldova, **Lucia Cucu**, directorul executiv al Centrului Educațional Pro Didactica, **Rima Bezedă**, și reprezentanții Casei Limbii Române „Nichita Stănescu”.

Astfel, instituțiile semnatare se angajează de comun acord să organizeze cursuri de învățare a limbii române de către minoritățile etnice, inclusiv populația adultă; să dezvolte programe de educație lingvistică în limba română ca limbă nematerică; să elaboreze suporturi de curs pentru învățarea limbii române în baza Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi și a unor materiale didactice (fișe didactice/tematice și caiet de exerciții etc.) pe domenii de activitate; să realizeze schimbul de experiență și bune practici privind metodologia de educație lingvistică a adulților și să organizeze în comun sesiuni de formare continuă pentru formatorii/

trainerii de educație lingvistică a persoanelor adulte etc.

Rectorul USM, Igor Șarov, a salutat deschiderea părților semnatare de a se implica în conceptualizarea Programului de învățare a limbii române de către minoritățile etnice din Republica Moldova și a exprimat speranța că acest Consortiu va deveni exemplu de urmat și în alte domenii de interes național.

La rândul său, rectorul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, **Alexandra Barbăneagră**, a menționat că rolul instituțiilor de învățământ superior în procesul național de învățare a limbii române este unul de necontestat, iar experiența cadrelor universitare și expertiza partenerilor vor asigura elaborarea unor instrumente calitative pentru predarea limbii române și organizarea cu succes a cursurilor de învățare a limbii române de către minoritățile etnice, inclusiv populația adultă.

Rectorul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, **Natalia Gașțoi**, a exprimat convingerea că acest Consortiu, creat în scopul de a elabora materiale și resurse educaționale, de a promova și susține studiul limbii române, va oferi posibilitatea celor interesați de a învăța limba română. Participarea în acest Consortiu este o oportunitate de a contribui la promovarea valorilor naționale și susținerea învățării limbii române de către adulți.

Rima Bezedă, directorul executiv al CE „Pro Didactica”, a reconfirmat angajamentul Centrului în procesul de educație a adulților, inclusiv prin participare la implementarea programului menționat, evidențiind, în același timp, valoarea și importanța unui asemenea parteneriat extins.

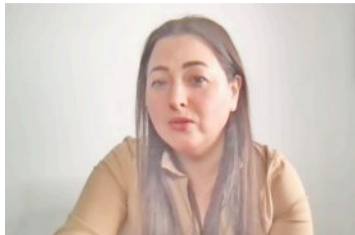
Reprezentanții instituțiilor semnatare, de asemenea, și-au exprimat încrederea că prin coagularea eforturilor comune va fi realizat scopul

Programului național de învățare a limbii române de către minoritățile etnice și populația adultă pentru anii 2023-2025, în vederea consolidării coeziunii sociale, prin promovarea dialogului intercultural și facilitarea procesului de integrare socioprofesională a minorităților etnice din Republica Moldova.

Educația parentală – în atenția CFCL

Una dintre direcțiile de activitate ale Centrului de Formare Continuă și Leadership constituie promovarea programelor de educație parentală, precum și formarea cadrelor didactice și manageriale în vederea promovării la nivel de instituție, comunitate a programelor de educație parentală.

influențele asupra educației produse de: vizionarea reclamelor și produselor mass-media, urmărirea influencerilor, jocurile video, rețelele de socializare. Astfel concluzionând că Oamenii pot deveni Zombi, pentru că IT poate submina până la anulare orice inițiativă personală, orice comportament intenționat, diminuând controlul interior al proceselor mintale. Respectiv copiii sunt controlați de stimuli externi sau mijloace de manipulare. Așa apare atitudinea mentală pasivă, ca o inerție psihologică și fizică, indusă de undele alfa.

Pentru a diminua oarecum influențele produse de mediul online, formatoarea îndemnată participanții să-și schițeze un plan de dezvoltare personală în care se vor conține nevoile copiilor.

Menționăm că webinarul a fost înregistrat. Prin urmare, toți cei interesați de subiectul abordat îl pot viziona accesând linkul: https://www.youtube.com/watch?v=pfh2Q7KF_L8

Totodată, Centrul de Formare Continuă și Leadership invită părinții, cadrele didactice și manageriale la următoarele webinारे, care urmăresc formarea abilităților parentale în contextul provocărilor societale.

Astfel, la 27 aprilie formatoarea Centrului Formare Continuă și Leadership, Ecaterina Moga, dr., psiholog a fost gazda unui eveniment online în care a pus în dezbatere provocările parvenite în educația copiilor, raportare făcându-se la secolul vitezei și al IT.

În acest context, psihologul a vorbit publicului despre Principiul oglinzii, îndemnând pe fiecare dintre ei să fie model pentru copilul său, precum și Principiul ochelarilor, care vizează descoperirea interiorului copilului și scoate în evidență calitățile lui.

Invitatul special al evenimentului, Geanina Spiriduș, învățătoare la Școala Gimnazială „Ion Creangă” din Bacău, a vorbit publicului despre episoadele din activitatea sa didactică care i-au format o experiență foarte bună pentru dimensiunea dată. În opinia profesoarei, singurul mod în care poți să faci față oricărui tip de provocare la care te supune copilul este ca tu însuși să fii în echilibru pe acest domeniu pentru a fi de ajutor.

Pentru a explica anumite reacții și comportamente ale copiilor și părinților, Ecaterina Moga a scos în evidență mecanismul de funcționare a creierului. De asemenea, a descris

Cheia succesului în formarea unei echipe eficiente

Peste 200 de cadre didactice și manageriale au participat la un atelier moderat de Ecaterina Moga, doctor, psihoterapeut, coach licențiat, în cadrul căruia s-a discutat subiectul „Formarea echipei eficiente”. Evenimentul s-a înscris în șirul activităților modulului Coaching și mentorare în leadership, organizat de Departamentul „Educația adulților și Dezvoltare personală al Centrului Formare Continuă și Leadership, UPSC.

a managerului ce conduce echipa, care trebuie să fie într-o formare continuă. Un lider adevărat, care își formează echipa eficient, este acela care inspiră, care are principii și valori.

Pentru a trezi un interes sporit, psihoterapeutul a prezentat participanților teoria lui Jim Collins, un concept care explică cum poți forma o echipă eficientă care poate ajunge la reușită. De asemenea, a vorbit despre cultura disciplinei – o condiție esențială pentru a ajunge la conceptul de excelență (gândirea disciplinată duce la acțiune disciplinată). La fel, s-a referit la cele mai importante elemente în formarea unei echipe de succes.

Evenimentul a acumulat aprecieri și comentarii de recunoștință din partea participanților.

Colegi, mulțumim pentru votul de încredere acordat echipei CFCL!

Silvia ȚURCAN

Potrivit celor menționate de formatoare, 90 la sută din reușita unei organizații depinde de echipă și de modul în care aceasta se implică în activitate pentru a obține plusvaloare. Calitatea sistemului educațional, însă, depinde de calitatea cadrelor didactice și

PSIHOLOGUL RĂSPUNDE

CUM PUTEM REZOLVA PROBLEMA VIOLENȚEI DIN ȘCOLI?

Domnica Petrovai, psiholog clinician și psihoterapeut cu o experiență de peste 20 de ani, susține că discuția nu este despre sancțiuni și vinovați, ci despre o transformare emoțională, în primul rând, a adulților - părinți și profesori - care trebuie să iasă din paradigma în care au fost crescuți, în care comportamentul poate fi modelat doar prin pedepse. Învățarea presupune nu doar transmiterea de informații, ci și o relație de încredere între profesor și elev, iar relația dintre părinte și copil se va repercuta asupra relației acestuia cu profesorul. În loc de sancțiuni, elevii trebuie sprijiniți, ceea ce poate însemna și consiliere psihologică.

noi, adulții. Să-i sancționăm înseamnă să-i retraumatizăm și arată cât de deconectați suntem noi de ei, noi, adulții pe care ei contează. Atunci ei vor învăța că autoritatea este punitivă, că nimeni nu-i înțelege și interiorizează mesajele pe care le primesc din exterior despre ei, cum ar fi, „dacă gesturile lor au rănit, înseamnă că sunt copii răi”. Gândiți-vă ce consecințe are această convingere, începi să te răzbuni, să respingi.

Copiii nu trebuie sancționați, ci sprijiniți

A: Pe de altă parte, dacă nu-i sancționăm poate vor crede că nu au făcut nimic rău sau că dacă fac ceva rău nu sunt consecințe?

D.P.: Soluția nu este ignorarea și minimalizarea faptelor, ci mai degrabă asumarea faptelor. Copiii pot să-și asume real că ceea ce au făcut a avut un impact, doar dacă se simt ascuțați și înțeleși, nu pedepsiți. Faptul că-i sancționăm nu va fi în contact real cu ceea ce au făcut. Faptul că se simt ascuțați, înțeleși, învățați să-și regleze altfel emoțiile, stresul, conflictele, asta va preveni viitoare agresivități.

A: Și atunci care ar trebui să fie consecințele faptelor lor?

D.P.: Faptul că ei intră într-un proces de sprijin, poate acest sprijin ar însemna și consilierea psihologică, ce presupune un efort din partea lor. O astfel de consecință poate rezolva, nu amplifică problema. O consecință poate fi consilierea psihologică a lor și a familiilor lor. Când nu te simți în siguranță și nu ai încredere în părinții tăi, oamenii care au grijă de tine, atunci te vei purta cu celelalte figuri de autoritate într-un mod nepotrivit.

A: Cine sunt vinovații pentru aceste incidente? Cine și ce a greșit?

D.P.: Și felul în care este pusă problema: mai degrabă în termeni de ce au greșit profesorele, dacă merită sau ce li s-a întâmplat, ne îndepărtează de adevărata problemă. Au fost mai multe cazuri de agresivitate în școală fie comise de profesori, fie de elevi, care din punctul meu de vedere reprezintă un semn deja foarte alarmant cu privire la un simptom al unei culturi care încă funcționează pe modul de supraviețuire, adică nu se bazează pe bunăstare și compasiune, respectiv, grijă unii față de ceilalți. E clar că resursele emoționale și relaționale ale copiilor, părinților și profesorilor sunt foarte scăzute.

Felul în care, din păcate, este analizată sau înțeleasă o astfel de situație vine dintr-o zonă de judecată și nu de compasiune. Din punctul meu de vedere, e foarte important să înțelegem că pedepsirea unui om, fie că e profesor sau copil, nu face decât să ne retraumatizeze pe noi ca și cultură. Încercând să rezolvăm o problemă prin pedeapsă, cumva menținem acel ciclu al violenței, când ar fi de foarte mare ajutor să devenim din ce în ce mai conștienți de faptul că atât adulții, cât și copiii, când nu se simt în siguranță, funcționează prin aceste mecanisme de protecție care pot să însemne umilire, agresivitate, blamarea celorlalți

sau, dimpotrivă, victimizare. Toate sunt semne ale funcționării pe acest mod de supraviețuire.

Viitorii profesori trebuie să învețe psihologie

A: Ce pot face profesorii care au astfel de probleme la ore?

D.P.: Profesorii trebuie să ceară sprijin. E o experiență foarte dureroasă și reprimarea, minimalizarea ei nu ajută, pentru că în timp va însemna un cost fizic și emoțional foarte mare.

A: Ce măsuri se pot lua la nivelul sistemului?

D.P.: Primul pas ar fi ca profesorii în formare să aibă parte în facultate de module de psihologie a copilului. Ei trebuie să înțeleagă cum funcționează relațiile copil-profesor, ce înseamnă traumă, cum să gestioneze conversațiile dificile fără să le ia personal. În momentul de față, nu există astfel de module de psihologie la nivel de sistem educațional. Mediul educației este un mediu în care profesorii sunt supuși la un stres constant și ei trebuie învățați să gestioneze aceste situații. Ei trebuie să aibă acces la servicii de consiliere psihologică, pentru că au nevoie să fie bine cu ei înșiși, pentru a putea fi disponibili emoțional la clasă, pentru că acolo copiii au nevoie de ei. Dacă sunt reactivi, iau foarte personal ce se întâmplă sau sunt detașați, nu va exista o relație eficientă de învățare. Învățarea nu înseamnă doar transmiterea de informații, ci, în primul rând, o relație, iar pentru a avea o relație de încredere și siguranță, în primul rând tu trebuie să te simți în siguranță, tu să ai resurse emoționale.

A: Ce ar trebui să înțeleagă părinții și profesorii din aceste incidente?

D.P.: Când noi vorbim despre o vină a unuia sau a altuia, ci despre o nevoie de transformare emoțională a tuturor, în primul rând a adulților - profesori și părinți - și e important să ne asumăm asta. Trebuie să ne asumăm că avem un trecut în care am fost învățați să dăm vina unul pe celălalt, am fost învățați să sancționăm și trebuie să ieșim din această paradigmă. Mai degrabă, ar trebui fiecare să se gândească ce poate să facă el. E important să reclădim relația de autoritate a profesorului, respectiv a părintelui, față de copii. Autoritate înseamnă responsabilitate, grijă, protecție, îndrumare, influență, nu pedeapsă, nu control, dar nici neglijare. Nu e o relație de prietenie.

Avem nevoie de mai multă empatie care vine ca urmare a acestor conversații dificile. Trebuie ca la nivel de școli să se discute cu elevii, părinții, profesorii aceste chestiuni. Să nu mai evităm aceste conversații cu conținut emoțional. Așa nu zicem: „Nu e problema mea, s-a întâmplat în altă școală”. Greșit, este și problema mea, chiar dacă s-a întâmplat la o școală de la sute de kilometri distanță. Este foarte important să creăm un context în care să se discute aceste probleme.

Sursa: adevărul.ro

CFCL își exprimă recunoștința față de cei care au dăruit ani din viață procesului de instruire a cadrelor didactice

Promovarea și stimularea inovațiilor, a excelenței în activitatea științifico-didactică, a meritocrației reprezintă unul dintre obiectivele echipei manageriale a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”. De-a lungul anilor aici se menține climatul pozitiv, se îngrijește de starea de bine a angajaților.

În acest context, vineri, 28 aprilie, într-o atmosferă distinsă și cu alură pozitivă, Viorica Andrițchi, directorul Centrului Formare Continuă și Leadership a înmănat din partea administrației diplome de grațitudine în semn de înaltă apreciere pentru acti-

vită academică prodigioasă, pentru spiritul de echipă și contribuția deosebită adusă la dezvoltarea instituției, precum și cu prilejul frumosoanelor aniversări colegilor: Elena Puzur, dr.; Violeta Vrabie, dr.; Elena Prunici, asistent universitar; Octavian Vasilache, șeful Centrului Republican de Dezvoltare a Învățământului Profesional.

Pe această notă, atât doamna director cât și colegii prezenți la manifestare le-au urat ani mulți, prosperi, creativi și plini de entuziasm.

Să ne fiți sănătoși, dragi colegi, și mereu alături! La mulți ani!

Profesorul universitar Ilie LUPU – o autoritate incontestabilă în domeniul didacticii matematice

85 DE ANI DE LA NAȘTERE

Profesorul universitar Ilie Lupu s-a născut în satul Colincăuți din fostul județ Hotin (actualmente în Ucraina).

Este absolvent al Facultății de Fizică și Matematică a Universității Pedagogice de Stat „Alec Russo” din Bălți. După absolvirea facultății a activat ca inspector școlar, profesor, șef de catedră, decan la Universitatea de Stat din Moldova, președinte al Comisiei de expertiză din cadrul Consiliului Național de Atestare și Acreditare, președinte al Consiliului Științific Specializat etc.

Profesorul I. Lupu este recunoscut în comunitatea științifică drept o autoritate incontestabilă în domeniul didacticii matematice (teoria și metodologia instruirii în matematică), fiind unicul doctor habilitat în acest domeniu din Republica Moldova.

Grija și atenția pe care o manifestă față de domeniul profesat creează premise favorabile

pentru dezvoltarea și modernizarea învățământului matematic și informatic din țara noastră. Algoritmii rezolvării problemelor și-a pus amprenta asupra stilului managerial al profesorului Ilie Lupu, care analizează în detaliu orice situație apărută și propune soluții optime pentru situații mai puțin obișnuite. Dăruirea cu care își investește energia creatoare, înțelepciunea și căldura sufletească în dezvoltarea calităților profesionale și umane ale discipolilor este un exemplu demn de urmat din perspec-

tiva creării școlilor științifice cu tradiții, în care povăța îndrumătorului constituie un punct de reper în activitatea discipolilor.

Adus de norocul sortii, acum 20 de ani, la facultatea Fizică, Matematică și Tehnologii Informaționale a UPS „Ion Creangă”, profesorul universitar Ilie Lupu a muncit cu perseverență și fidelitate, contribuind esențial la fortificarea potențialului investigativ al facultății.

Didactician prin vocație, Dumnealui a știut ca nimeni altul să dezlege tainele învățării, explicării și prezentării matematice, astfel încât regina științelor să devină un deliciu pentru discipolii

săi. Ei, la rândul lor, molipsiți de apetitul pentru cercetare, continuă să prepare „bucate matematice” de cinci stele pentru cadrele didactice, studenții și elevii din toată țara.

La nordul, centrul sau sudul Republicii Moldova nu vom găsi nici un învățător sau profesor care să nu fi auzit de numele Ilie Lupu. Cele peste 150 de manuale, monografii, ghiduri metodologice, articole științifico-didactice, culegeri de exerciții și probleme constituie un izvor de cunoaștere și inspirație pentru descoperirea disciplinelor reale.

Circa 20 de universitari care și-au luat doctoratul sub conducerea Profesorului predau azi în toate instituțiile

de învățământ superior care pregătesc cadre didactice de matematică: Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău; Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți; Universitatea de Stat din Moldova; Universitatea de Stat din Comrat și Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul.

Director a două proiecte instituționale de cercetare cu finanțare bugetară, a format o echipă de savanți, reușind astfel să obțină multiple rezultate științifice teoretico-aplicative pentru domeniile Matematică și Informatică competitivă, Tehnologii Informaționale în educație, Formarea profesională continuă a profesorilor de matematică și informatică.

Cu o blândețe părintească, dar și cu o exigență perpetuă, zi de zi cultivă studenților, masteranzilor și doctoranzilor dragostea față de educația matematică. Îi ajută cu pasiune să prindă simțul descoperirilor, intuiția algoritmilor solvabilității problemelor dificile. Le formează cultura comunicării coerente, a exprimării lingvistice corecte și a atitudinii responsabile față de angajamentele profesionale asumate.

Este sufletul și unul din fondatorii seminarului științific „Didactica științelor reale”, seminar care pe parcursul celor 20 ani de activitate a expertizat circa 40 de teze de doctor în științe.

Profesorul universitar Ilie Lupu este membru corespondent al Academiei

Central Europene, Doctor Honoris Causa al Universității „Alec Russo” din Bălți și Doctor Honoris Causa al Academiei de Științe a Moldovei. De asemenea, și-a adus o contribuție valoroasă la dezvoltarea Școlii doctorale „Științe ale Educației” a Universității de Stat din Tiraspol. Conducerea instituțiilor menționate a apreciat înalt calitățile științifico-didactice remarcabile ale profesorului I. Lupu, precizând că acestea sunt dublate de o ținută științifică elevată, pentru care este apreciat atât de comunitatea științifică din țară, cât și de cea de peste hotare.

Aportul valoros adus de profesorul Ilie Lupu la dezvoltarea matematicii și științelor educației a fost apreciat cu diverse distincții de stat: „Eminent al Învățământului Public din Moldova” (1987), ordinul „Gloria Muncii” (2008), Diploma „Magna cum Laude” a Universității Banatului din Timișoara (România), „Ordinul Republicii” (2016).

Cu zeci de idei și sute de realizări, plin de optimism, astăzi, la cei 85 de ani de la naștere, profesorul universitar Ilie Lupu oferă un exemplu frumos de viață cu împliniri, demn de urmat, de la care noi, colegii Domniei sale, vom continua să învățăm întotdeauna.

La mulți ani, stimate domnule profesor universitar Ilie Lupu!

La Taraclia a fost desfășurată o lecție despre foametea din 1946-1947

O lecție de istorie despre foametea din anii 1946-1947 a avut loc în sala de lectură a Bibliotecii Publice Raionale din orașul Taraclia, în contextul prilejuit de Ziua Memoriei Foamei (marcată în R. Moldova în a treia sâmbătă a lunii aprilie, comemorând cele peste 200 de mii de victime ale foamei organizate).

Evenimentul s-a desfășurat în prezența veteranilor muncii Dmitri Chelarski, Vasili Kirkov, Saveli Pukal, precum și a altor locuitori din Taraclia. Fiecare dintre participanți a povestit despre felul în care rudele sale au depus eforturi pentru a supraviețui acestei catastrofe umanitare – foametea organizată de autoritățile comuniste ale regimului totalitar sovietic în vederea terorizării și realizării colectivizării forțate a populației.

„De aceea, trebuie să ținem minte și să prevenim o repetare a ceea ce au trăit părinții noștri. Acum faptul dacă generațiile viitoare vor cunoaște despre această tragedie depinde de mai mulți oameni, inclusiv bibliotecarii. Dacă nu ne amintim de cei care au murit, ne permitem să ștergem din memoria oamenilor acea pagină amară a istoriei”, au scris bibliotecarii într-o postare pe o rețea de socializare.

Pe final, în memoria victimelor foamei a fost ținut un minut de reculegere.

Iulian BOGATU

Se desfășoară concursul „Medicul – prin ochii unui copil”

Continuă concursul „Medicul – prin ochii unui copil”, lansat de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (7 aprilie - 7 iunie a.c.). Elevii claselor I-XII din instituțiile de învățământ primar și secundar, precum și de la liceele cu profil artistic sau școlile de arte din R. Moldova, pot participa expedind lucrările până la data de 7 iunie, pe adresa USMF „N. Testemițanu”, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165, Chișinău, MD-2004, cu mențiunea: **Concursul de desene „Medicul – prin ochii unui copil”.**

Concursul va fi organizat pentru trei categorii de vârstă: învățământul primar (clasele I-IV) sau 7-10 ani; învățământul gimnazial (clasele V-IX) sau 11-14 ani; învățământul liceal (clasele X-XII) sau 15-17 ani și 18+.

Desenele vor fi apreciate de un juriu profesionist, iar premiile vor fi oferite în ajunul Zilei Lucrătorului Medical și a Farmacistului, marcată în a treia zi de sâmbătă a lunii iunie.

Cor. UPP

Copii de pe ambele maluri ale Prutului, protagoniști ai unei expoziții de literatură ilustrată la Parlament

Parlamentul Republicii Moldova a găzduit expoziția de literatură ilustrată cu genericul „Freamătul bunătății”, în contextul Zilei mondiale a creativității și inovației, sărbătorită anual pe 21 aprilie. Astfel, elevi din România și R. Moldova, ghidați de profesorii lor, au creat tablouri, sculpturi și broderii în baza acestora, au scris pagini de jurnal, poezii și povestiri.

Este de menționat că expoziția conține picturi și lucrări confecționate manual, realizate în baza unor creații literare în cadrul Proiectului „Liceul Originalității”, operele fiind realizate în timpul orelor de educație tehnologică. De remarcat că Proiectul reprezintă un parteneriat transdisciplinar

al instituțiilor de învățământ de pe ambele maluri ale Prutului, care a fost creat la inițiativa lui Vladimir Badrajan, profesor de limba și literatura română la Liceul Teoretic „Ginta Latină” din Chișinău.

B. Iu.

Cel de-al treilea duplex Reșița – Chișinău

Recent, la Centrul Academic Internațional Mihai Eminescu a avut loc un duplex online Reșița – Chișinău, organizat la inițiativa scriitorilor Erwin Țigla și Gheorghe Jurma din orașul Reșița, România. Este al treilea duplex, primul fiind realizat la 3 martie 2021, iar al doilea - anul trecut, tot la 3 martie. Parteneriatul de colaborare între CAIE și Biblioteca Germană Alexander Tietz din Reșița datează din 3 martie 2020, cu câteva zile înainte de începerea pandemiei de Covid. Atunci cei doi autori au lansat la Chișinău cartea-album *Monumentele Eminescu, în incinta CAIE, cu participarea acad. Mihai Cimpoi, dr. Mariana Harjevschi, directoarea Bibliotecii Municipale B. P. Hasdeu ș.a.*

lansată la acel simpozion, și volumul *Eminescu. Opere politice*, dăruit de acesta în calitate de editor. Apoi a prezentat câteva cărți, semnate de domnia sa: *Dante - Leopardi și sinele culturii românești, Eminescu și ideea europeană, Nicolae Dabija în două oglinzi critice, Grigore Vieru, poetul arhetipurilor ș.a.*

Cimpoi pentru critică literară, semnat de directorul Cassian Maria Spiridon la 21 aprilie 2023. Am prezentat apoi distincția oferită de Președintele Republicii Moldova, Maia Sandu, oferită doamnei Elena Dabija - Medalia *Mihai Eminescu*, ordinul fiind semnat la 13 ianuarie curent, când s-au împlinit 23 de ani de activitate ai Centrului condus de ea.

Poetul Traianus a salutat și el creștinește frații de sânge și de credință, zicându-le „Hristos a inviat!” Apoi, ținând în mână mastodontul eminescian *Opere politice*, și-a

domnia sa a citit două poezii, una dedicată lui Mihai Eminescu și alta - lui Mihai Cimpoi.

Reluând discuția, Erwin Țigla a menționat că a rămas plăcut surprins de realizările obținute la Centrul Academic Internațional *Mihai Eminescu*. Domnia sa a spus că la anul, împreună cu colegul Gheorghe Jurma, vor edita cartea *Monumentele Eminescu*. Apoi a oferit cuvânt doamnei Gabriela Șerban, pe care a numit-o motorul activităților culturale din orașul Bocșa. Doamna directoare a spus că astăzi putem vorbi nu doar de Bocșa industrială, dar cu mai mult optimism și de cea culturală, spirituală și turistică. În această Bocșa spirituală există o unitate. Recent s-au întâlnit cei trei episcopi - cel ortodox, cel catolic și cel greco-catolic într-o unitate de rugăciune și moment cultural cu o expoziție de pictură. În cea de a doua zi de Paști a avut loc un concert muzical, vocal-instrumental *Lumină din lumină*, organizat de administrația locală a orașului Bocșa, împreună cu toate lăcașurile de cult din oraș, biblioteca fiind motorul de organizare și moderat de evenimentului. În calitate de invitat special a fost cunoscutul cântăreț Costel Busuioc. Se dezvoltă și atracțiile turistice. Biblioteca, având colaboratori valoroși, cu activități de rang european, se vrea ieșită din tiparele tradiționale, europenizată

referire la simbolul culturii naționale - Mihai Eminescu. Domnia sa a amintit că în cadrul editurii de la Reșița pe care o coordonează există o colecție de cărți *Eminescu*, în care publică eminescologi de prestigiu, precum Constantin Cubleşan, Gheorghe Tohăneanu ș.a. Printre ei se numără, desigur, și partenerii noștri, domniile Erwin Țigla și Gheorghe Jurma. Am ajuns la o idee, a spus eminescologul, pe care v-o supun atenției și chiar vă rog să o luați în considerare. Am editat două cărți. Una semnată de Gabriela Șerban, intitulată *Mihai Eminescu în fondurile bibliotecii orașenești din Bocșa* și alta *Mihai Eminescu în fondurile bibliotecii județene Paul Iorgovici din Reșița*, în care este un catalog al cărților eminesciene, de Eminescu și despre Eminescu în aceste biblioteci. Pledez pentru ideea realizării unui fond național sau măcar a unui catalog național sau mai mult decât național al cărților, adică al fondului de carte Eminescu din bibliotecile publice pentru a vedea ce există practic din opera lui Eminescu. Unele biblioteci au, să zicem, prima ediție din poeziile lui Eminescu, altele au prima ediție a lui A.C. Cuza, 1914, *Opere complete* sau cele care s-au editat după 1902, după donarea de către Titu Maiorescu a manuscriselor eminesciene. Am afla, astfel, la nivelul țării, nu doar bibliografia operei eminesciene și a scrierilor despre Eminescu, ci și a fondului de carte, care este puțin altceva, fiindcă o carte este și un produs material, este și un produs spiritual. O carte poate să aibă și un autograf important, o adnotare care își are un rol în procesul studierii. Mai am două idei de adăugat. Una. Vrem să inaugurăm o colecție Mihail Sadoveanu. Nu avem o bibliografie a operei lui Sadoveanu. A doua idee este *Prima carte citită*. Ce influență a avut ea asupra mai multor personalități. Întâlnirea cu cartea este fundamentală și trebuie studiată influența primei cărți asupra scriitorilor și altor personalități. Am constatat că eminescologii au avut printre primele lecturi cartea lui Eminescu. La final Gheorghe Jurma a spus că Reșița este numit *orașul poeziei*. Academicianul Mihai Cimpoi a salutat ideile propuse, iar poetul Traianus a venit cu propunerea de a edita un volum de poezie cu cei mai valoroși poezii din Reșița și din Chișinău.

Ștefan SOFRONOVICI,
scriitor,
specialist la CAIME

exprimat admirația pentru publicistica eminesciană, care ne învață în multiple domenii de activitate a societății noastre, fiind actual. Amintind spusa Apostolului Pavel că toate lucrurile ne sunt îngăduite, dar nu toate ne sunt de folos, el a apreciat această acțiune îngăduită și de folos. Referindu-se la autori, cărți și biblioteci, a vorbit și de cititori, amintind spusa lui Nicolae Dabija, că o țară este invincibilă nu doar prin numărul de ostași, dar și prin numărul de cititori. La final

prin spațiu și alte comodități. Revista *Bocșa Culturală* se află la cel de al 24-lea an de apariție. Proiectul editorial al bibliotecii *Bocșa Istorie și cultură* înmănunchează deja 60 de volume. În acest an Bocșa va sărbători 70 de ani de lectură în biblioteca publică.

Gheorghe Jurma a continuat discuția, mulțumind academicianului Mihai Cimpoi și tuturor oamenilor de cultură pentru primirea la Chișinău, mărturisind că domnia sa cunoaște unele din realizările noastre și bucurându-se de cele aflate recent cu

Acest duplex s-a desfășurat cu ocazia Zilei Bibliotecarului, Zilei Internaționale a Cărții și a Dreptului de Autor. Echipa partenerilor de la Reșița a fost alcătuită din scriitorul-bibliotecar Erwin Josef Țigla, organizatorul și moderatul acestui dialog, Gabriela Șerban, directoarea bibliotecii orașenești din Bocșa *Tata Oancea*, și scriitorul Gheorghe Jurma, om de cultură, editor, eminescolog. Din partea Centrului Academic Internațional *Mihai Eminescu* au participat academicianul Mihai Cimpoi, pe post de fondator și director onorific, Elena Dabija, directoare, poetul Traian Vasilcău și subsemnatul, ajutați de kolegele noastre Natalia Corghența și Rodica Cîrja, ele asigurând asistența tehnică. Ambele echipe au relatat despre activitatea lor timp de un an, menționând evenimentele mai importante și realizările cele mai relevante.

Erwin Țigla de la bun început și-a exprimat bucuria prilejului de a sărbători împreună Cartea, Autorii și Bibliotecarii, apoi a oferit cuvânt acad. Mihai Cimpoi, care s-a referit la mai multe evenimente culturale. Dintre ele menționăm simpozionul științific „Eminescu al anului 2023”, desfășurat la 13 ianuarie curent, cu participarea scriitorilor de la Iași Cassian Maria Spiridon, președintele Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Iași, și Marius Chelaru, redactor-șef adjunct al revistei *Convorbiri Literare*. În calitate de invitați speciali ei au sporit prestanța simpozionului. A prezentat apoi cartea *Eminescu, ziarist politic*, semnată de Cassian Maria Spiridon,

Elena Dabija a adus mai întâi vestea bună despre dezvelirea unui bust al lui Mihai Eminescu în satul Opaci, Căușeni, la care a participat împreună cu acad. Mihai Cimpoi, susținând preocupările primarului Roman Pântea din satul lui Ion Ungureanu în domeniul culturii. Apoi a făcut trimitere la raportul de activitate pentru anul 2022 de vreo 200 de pagini, din care a citit mai multe realizări importante. Ne vom referi doar la câteva din ele: editarea mai multor volume în parteneriat cu Asociația Culturală *Regal D'Art* din Suceava, condusă de Lili Bobu, precum și cu Primăria de la Dumbrăveni, în frunte cu Ioan Pavăl; organizarea lucrărilor Congresului Mondial al Emnescologilor; sărbătorile eminesciene; Ziua Limbii Române; comemorarea regretaților poezii Nicolae Dabija și Grigore Vieru. În mod special a menționat despre lansarea din 18 februarie curent a volumului de poezii pentru copii a lui G. Vieru *Oare cu cine s-o fi jucat Dumnezeu când era copil?*, acesta fiind al 25 - lea volum din colecția bibliofilă *REGAL D'ART*, alcătuită din două compartimente: *Regal de Poezie* și *Regal de Înțelepciune*. La eveniment a participat și copilul-minune Rareș Prisacariu, cunoscut de la emisiunea *ROMÂNII AU TALENT*.

Subsemnatul, am prezentat *Buletinul „Mihai Eminescu”*, ultimul număr apărut în anul trecut - nr. 21. Apoi am avut deosebita ocazie să anunț despre Premiul Național *TITU MAIORESCU* al Revistei *Convorbiri Literare*, acordat domnului Mihai

BIRD va oferi granturi pentru modernizarea școlilor și grădinițelor

Republica Moldova va beneficia de un suport financiar din partea Băncii Mondiale în vederea modernizării școlilor și grădinițelor. Astfel, 40 de milioane de dolari SUA vor fi oferite în calitate de împrumut. În același timp, țara noastră va primi un grant în valoare de 4,8 mil. de dolari, oferit de Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BIRD).

implementării Proiectului de Îmbunătățire a Calității Educației, care presupune renovarea a circa 15 școli și 15 grădinițe, precum și construirea a 3 licee. De asemenea, vor fi modernizate, atât sub aspect fizic cât și digital, mediile de învățare în aproximativ 200 de școli.

Este de menționat că Acordul de grant al Fondului fiduciar prevede și furnizarea de materiale moderne de predare și de joacă pentru grădinițe, fortificarea capitalului uman din sectorul educației, precum și implementarea unor instrumente de susținere pentru copiii cu dificultăți de învățare.

Rep. UPP

„Evoluții, provocări și perspective ale proprietății intelectuale” la Academia „Ștefan cel Mare”

O masă rotundă studențească cu genericul „Proprietatea Intelectuală - evoluții, provocări și perspective” s-a desfășurat la Academia „Ștefan cel Mare” din Chișinău. La evenimentul organizat de Catedra drept privat cu prilejul celebrării Zilei Mondiale a Proprietății Intelectuale (26 aprilie) au participat în jur de 30 de studenți, care au discutat cu precădere despre relația dintre interesul

public și cel privat în recunoașterea și protejarea proprietății intelectuale, în raport cu specificul utilizării neprivative a creațiilor intelectuale.

De asemenea, sesiunea științifică s-a referit la mecanismele proprietății intelectuale prin prisma instituțiilor dreptului civil și a protejării drepturilor proprietății intelectuale, întru favorizarea inovației și creativității.

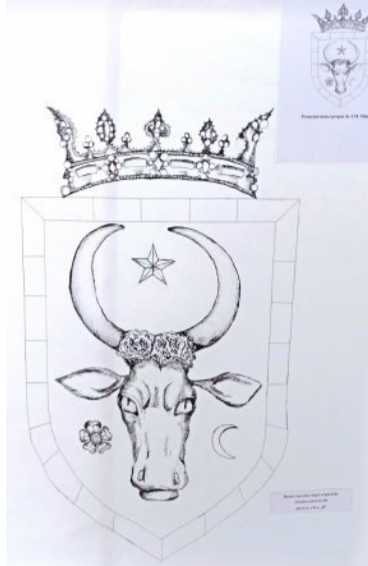

OMAGIEREA TRICOLORULUI REPUBLICII MOLDOVA ȘI REPRODUCEREA PROIECTELOR STEMELI DE STAT

Ziua de 27 aprilie a fost decretată ca fiind Ziua Drapelului de Stat al Republicii Moldova. Astfel, în ultima decadă a lui prier, drapelul țării se bucură de o atenție deosebită din partea cetățenilor și instituțiilor statului. Un rol primordial în vederea popularizării simbolului independenței și suveranității Republicii Moldova, precum și în cultivarea patriotismului în rândurile generațiilor tinere, îl are sistemul educațional. Școlile – aceste coloane maiestruoase care asigură existența milenară a societăților puternice și prospere – sunt locurile unde imaginea drapelului țării capătă cele mai neobișnuite forme născute din imaginația elevilor.

Ziua Drapelului de Stat a fost marcată în cadrul Liceului Teoretic „B. P. Hasdeu” din municipiul Bălți, prin organizarea unui *Flash Mob* tematic, acordarea panglicilor tricolore întreg personalului didactic (și nu numai), prezentarea unor produse ale elevilor care reproduc drapelul Republicii Moldova, confecționat din hârtie, materiale textile, plastic etc. De asemenea, a fost vernisată o expoziție de desene care oglindesc o parte din proiectele de stemă înaintate la concursul demarat în anul 1990 cu privire la stema de stat.

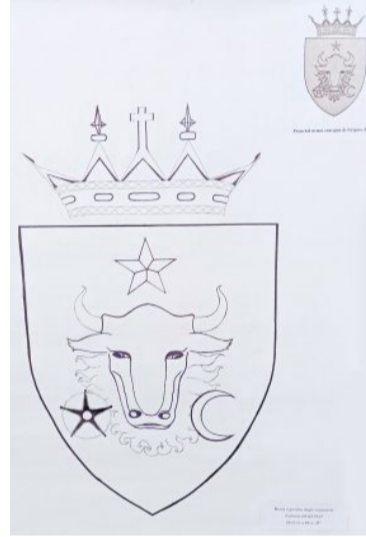
Efectuând o incursiune istorică, menționăm faptul că în urmă cu 33 de ani, după adoptarea tricolorului albastru-galben-roșu ca dra-

pel de stat al RSS Moldovenești, s-a pus în discuție chestiunea stemei de stat. Astfel că, „la 1 mai 1990, presa republicană comunică că S.S. (Sovietul Suprem) al RSSM a anunțat un concurs pentru elaborarea noii steme de stat și că condițiile concursului vor fi comunicate ulterior. La acest concurs se estimează că au participat aproximativ 100 de persoane care au înaintat circa 130 de proiecte de stemă pentru drapel. La 18 iulie 1990, ziarul *Moldova Socialistă* nr. 220 (17.529) publică 18 variante ale stemei, cititorii fiind întrebați „Care stemă e mai reușită?”. Opiniile cititorilor urmau să fie sistematizate în vederea selectării celor mai reușite variante. Într-un final, la 9 august ziarul *Moldova Suverană* anunță că au fost alese două proiecte ale căror autori erau Gh. Vrabie și A. Mudrea. După o serie de consultări publice, care au vizat cele două proiecte (discuții pe marginea compoziției

heraldice care urma să fie amplasate în centrul tricolorului au fost purtate inclusiv la București în cadrul *Comisiei Naționale de Heraldică, Genealogie și Sigilografie*), învingător a fost declarat proiectul de stemă (îmbunătățit pe parcurs conform observațiilor făcute de specialiști) care îi aparținea membrului Uniunii Artiștilor Plastici din URSS, laureat al Premiului de Stat al RSSM, Gheorghe Vrabie.

Pe 27 aprilie 2023, holul LT „B. P. Hasdeu” din Bălți a luat forma unei galerii de artă, fiind expuse spre admirația publicului schițe (dat fiind faptul că în ziarul *Moldova Socialistă* imaginile publicate sunt în format alb-negru, s-a recurs la executarea schițelor) ale proiectelor de stemă care au fost înaintate la concursul din 1990. Elevii antrenați în această activitate interdisciplinară (istorie – educație plastică) au elaborat desenele pe coli de hârtie (format A₁), având drept reper exemplele de stemă ale

căror autori au fost: Ig. Prodan, Gr. Jitaru, L. Sainciuc, G. Ceaicovschi, Gh. Vrabie, S. Odainic, Al. Colăbneac, Gr. Cornienco, A. Mudrea și J. N. Mănescu (a înaintat în cadrul *Comisiei de Heraldică, Genealogie și Sigilografie* de la București un proiect de stemă care reprezenta vechea stemă a Guberniei Basarabiei modificată și configurată realităților perioadei). Astfel, atât elevii amatori care au înclinat în sfera desenului, cât și cei care frecventează individual Școala de Arte Plastice și-au etalat abilitățile artistice în vederea reproducerii cât mai fidele a proiectelor de stemă pentru drapelul național.

Organizarea unei astfel de activități este în strânsă legătură cu prevederile *curriculumului* școlar actualizat în anul 2019, care stipulează realizarea demersului didactic utilizând punți de legătură între disciplinele de studiu. Prin urmare, elevii au reușit să combine armonios artele frumoase cu istoria simbolică. Pe această cale ținem să-i menționăm pe elevii care au participat la acest proi-

ect, după cum urmează: Anghelina Băgu, Calisia Cărpineanu, Gabriela Ciubotaru, Andreea Priseajniuc (cl. a V-a „C”); Ionela Cațer-Pilat, Iana Furtună, Vasile Moraru (cl. a V-a „D”); Evelina Florea (cl. a V-a „E”); Gabriela Dubenco, Polina Eladi, Daria Vrabie (cl. a IX-a „B”); Alexandra Antoci, Cristian Boghiu, Grigore Mudruc, Loredana Popanu (cl. a IX-a „C”); Elvira Scripnic (cl. a IX-a „E”); Gabriela Budeianschi (cl. a X-a „A”); Ariadna Glinschi (cl. a X-a „B”).

În urma acestei activități, elevii au avut ocazia să afle detalii inedite care alcătuiesc istoria drapelului național. Totodată, organizarea unor astfel de acțiuni scot în evidență contextul geopolitic tumultuos prin care a trecut țara în anii '90, pentru ca ulterior să devină un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.

Alexandru MOLCOSEAN,
profesor de istorie,
grad didactic II,
LT „B.P.Hasdeu”, mun. Bălți

Gala laureaților Premiilor Naționale GALEX

Ministerul Culturii, Biblioteca Națională a Republicii Moldova, în colaborare cu Liga Bibliotecarilor din Republica Moldova „Alexe Rău”, a organizat, tradițional, Gala Laureaților Premiilor Naționale GALEX – manifestare importantă în lumea bibliotecară, având drept obiectiv promovarea și stimularea activității bibliotecarilor și a persoanelor fizice și juridice, care prin acțiunile lor susțin dezvoltarea bibliotecii ca structură infodocumentară de importanță strategică, fiind cel mai important serviciu civil de stocare și difuzare a informației dintr-o comunitate și în numele comunității.

Gala Laureaților Premiilor Naționale GALEX a devenit deja o tradiție și, ca orice tradiție, e ceva care se consolidează în fiecare an, cu unele modificări, rămânând totuși fidelă valorilor eterne. Și asta pentru că lucrurile pe care le facem bine, frumoase și eficiente merită să fie apreciate, scoase la lumină, astfel încât să avem micile noastre bucurii care să ne susțină în fața dificultăților de care este atât de plină lumea contemporană.

Astfel, Gala Premiilor Naționale GALEX vine să încununeze o activitate în care ne investim, an de an, talentul, vocația, sufletul, reușind să producem servicii ce se află în slujba comunității, având ca principală sarcină oferirea de servicii moderne și profesionale utilizatorilor.

În același timp, Premiul Național GALEX se acordă celor mai buni bibliotecari din bibliotecile naționale

și din bibliotecile publice. Anul acesta Premiile Naționale GALEX sunt decernate la următoarele nominalizări:

Cel mai bun om politic susținător al bibliotecilor - Excelența sa, **STELLA AVALONE**, ambasador extraordinar și plenipontiar al Austriei în Republica Moldova;

Cel mai bun fondator de bibliotecă - **VALERIU RUSU**, șef al Secției Cultură, Sângerei;

Cel mai bun scriitor promotor al cărții și lecturii -, **VASILE ROMANCIUC**, poet, membru al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, membru al Uniunii Scriitorilor din România;

Cel mai bun editor susținător al bibliotecilor - **IURIE BĂRSĂ**, directorul Editurii ARC;

Cel mai generos mecena al bibliotecilor - Excelența sa **ALMAT AID-ARBEKOV**, ambasador extraordinar și plenipontiar al Republicii Kazahstan în Republica Moldova;

Cel mai bun promotor și susținător al bibliotecilor, cărții și lecturii în mass-media -

PETRU BEȘLEAGĂ, redactor-șef, portalul Diez.md; **ANIȘOARA CREȚU**, jurnalistă, realizatoarea emisiunii „Printre cuvinte”, TVR Moldova;

Cel mai bun prieten - filantrop al Bibliotecii Naționale -, **dr. MUGUR ANDRONIC**, istoric, arheolog, prozator și poet, membru al Uniunii Scriitorilor din România;

Cel mai bun bibliotecar din Biblioteca Națională - **VERONICA BORȘ**, director adjunct al BNRM; **VALENTINA POPA**, șefa Centrului de statistică;

Cel mai bun bibliotecar din bibliotecile publice - **NADEJDA MIHAI**, director al Bibliotecii Publice Raionale „Dimitrie Cantemir”, Ungheni;

Cel mai bun bibliotecar din învățământ - **LIUBA ARION**, specialist principal, Direcția Generală Educație, Tineret și Sport, municipiul Chișinău;

Cel mai bun proiect de promovare al cărții și lecturii - Proiectul **CITEȘTE MOLDOVA**, reprezentat de **OLGA CENUȘĂ**, director al publicației online „NewsMaker”.

Premiul special „Alexe Rău” - **ILIE ZAGORICIUC**, șef al Secției Cultură și Turism, Briceni.

Premiul GALEX a fost instituit în 2010, denumirea acestuia fiind compusă din primele litere ale numelor lui Gavriil Bilevici și Alexe Rău, doi foști distinși directori ai Bibliotecii Naționale.

Proiecte transfrontaliere

O provocare frumoasă în lumea lecturii

Elev de gimnaziu este o personalitate în plin proces de dezvoltare, iar lecturile sunt o sursă de modele comportamentale și de caracter, de aceea este impetuos necesar ca noi, profesorii, să punem la dispoziția lui o sursă de lectură care să îi ofere cadrul formării și dezvoltării gândirii critice și creatoare, respectiv o galerie de eroi cu care elevul se poate identifica la diferite trepte ale devenirii sale. Acest lucru poate fi realizat prin atragerea elevilor în activități care să le trezească interesul pentru lectură, să îi determine să-și exprime propriile sentimente, gânduri, prin intermediul proiectelor implementate.

Aflând despre proiectele transnaționale, mi-am propus să-i implic pe elevii din clasa a VIII-a „D”, IPLT „Mihai Eminescu” din or. Făleşti, cărora le sunt dirigintă și profesoară de limba și literatura română, într-un astfel de proiect. După ce am semnat acordul de parteneriat, am colaborat cu elevii și cadrele didactice de la Gimnaziul „Sfânta Cuvioasă Parascheva” din comuna Smârdan, județul Galați, România. Astfel, am pornit pe drumul provocărilor, titlul proiectului inițiat fiind „Provocările lecturii”. Am stabilit cu doamna Adriana Stamatii, coordonatoarea proiectului de peste Prut, niște obiective și un plan de acțiuni. Acest proiect include câteva etape obligatorii, precum:

1. Etapa virtuală;
2. Etapa de cercetare;
3. Etapa de acțiune în baza cercetării;
4. Etapa de colaborare;
5. Etapa de reflecție.

Prima întrevvedere online, care avut loc în februarie 2023, a fost mai mult decât un dialog între

părți, a fost un exercițiu de retorică și o experiență lingvistică plină de revelații prețioase. Elevii de la IPLT „Mihai Eminescu” au avut ocazia să prezinte instituția în care învață din perspectiva bunelor practici (Consiliul elevilor, Autoconducerea școlară, Elevul anului etc.), ceea ce a constituit o noutate pentru partenerii din România, care au fost curioși să afle mai multe despre sistemul de învățământ din Republica Moldova. La rândul lor, elevii de peste Prut au prezentat informații despre modul de funcționare și caracteristicile unei instituții din România, precum și despre modul în care își gestionează timpul pentru a reuși să-și mențină frumoasele rezultate școlare.

La etapa de cercetare elevii au fost la bibliotecă, iar doamna bibliotecară le-a propus cărți pentru lectură, criteriile prioritare de selecție fiind preferința pentru autorii din literatura română, originalitatea subiectului abordat, valoarea artistică și funcția cognitivă a cărții. Titlurile cărților au fost inserate într-un Wordwall. De asemenea, elevii au re-

alizat și au distribuit semne de carte de Ziua Națională a Lecturii.

A urmat etapa de acțiune în baza cercetării. Au fost constituite 8 echipe mixte de cercetare, apoi a urmat alegerea unui titlu din operele literare propuse prin joc didactic (resursa digitală wordwall.net).

Elevii au realizat un afiș de promovare a cărții citite, poster fizic sau digital care conține elementele unei fișe de lectură: autorul, titlul, tipar textual (narrativ, dramatic), ex-

presii sau citate relevante, o scurtă prezentare a subiectului, prezentarea succintă a personajelor, emoțiile produse de lectura textului, elementele de valoare sau originalitate ale operei promovate. Ulterior, tot în baza cărții citite, si-au dezvoltat competențele digitale realizând câte un book trailer.

Tot la această etapă, elevii au avut de prezentat protagonistul cărții, utilizând platformele Blaberrizze și Pixton. Toți au dat dovadă

de responsabilitate, implicare, creativitate.

La etapa de acțiune colaborativă, echipele au prezentat produsele de grup în cadrul unor întâlniri virtuale. A urmat o sesiune interactivă de discuții între elevii pe baza materialelor realizate și completarea unei expoziții digitale, cu rezultatele acestor sesiuni de lucru, utilizând platforma Padlet.

Finalizând cu etapa de reflecție, elevii au rămas entuziasmați, deoarece au reușit să se autoevalueze, să își dezvolte competențele digitale, de comunicare și sociale și, desigur, s-au coagulat prietenii. Totodată, impresiile elevilor de la IPLT „Mihai Eminescu” despre implicarea în acest proiect au fost împărtășite în cadrul unui interviu la postul de radio local, Eco FM.

Succesul unui proiect transfrontalier este determinat atât de colaborare și managementul eficient, cât și de activitatea profesorilor implicați, care trebuie să fie activi, creativi, iar aceasta reverberază și la nivelul de implicare a elevilor în continuitatea unei educații viabile. Astfel de activități își vor lăsa amprenta în sufletul participanților la proiect, ducând vibrațiile despre frumos, literatură și cultură dincolo de timp și spațiu.

Tatiana GRUȘCA,
profesoară de limba
și literatura română,
grad didactic doi,
IPLT „Mihai Eminescu”,
or. Făleşti

Parteneriatul școală-familie

Ziua ușilor deschise

Un vers recitat cu voce tremurândă, o lacrimă încolțită pe chipul zâmbitor al unei mame, gestul sugestiv al unei învățătoare adresat discipolilor de pe scenă – acestea sunt imaginile pe care le-aș immortaliza, dacă aș fi pictor de sentimente, ca să redau atmosfera din sala de festivități a Liceului Teoretic „Mihai Eminescu” din comuna Sipotenii, raionul Călărași.

„Ziua ușilor deschise”, eveniment organizat pentru părinții care urmează să-și înscrie copilașii în

clasa I pentru anul de studii 2023-2024. Cu acest prilej, colectivul de învățătoare din instituție a organizat un amplu program artistic, pentru a-i bucura pe părinți și a le confirma încă o dată faptul că elevii din instituția noastră sunt pe mâini bune, iar copiii sunt primiți cu brațele deschise de către cei care urmează să-și ghideze în universul cunoașterii. Pe scenă elevii au promovat adevărate valori ale societății noastre care, în ultimul timp, este atât de afectată de evenimente tulburătoare. Dragostea pentru părinți, bunătatea, prietenia, dragostea de țară și, în mod special, pacea au constituit motivele principale ale prezentării. Rezultatul colaborării dintre elevi și dascăli, împletit cu emoții frumoase, a produs o bucurie deosebită celor prezenți, ge-

nerând în sufletul lor sentimente de recunoștință pentru acea mână de oameni cu suflet mare – învățătorii -, ei fiind cei care au depus mult suflet în organizarea acestei activități.

După prezentarea programului, conform Metodologiei de înscriere în clasa I, părinților li s-au adus la cunoștință etapele de înmatriculare a elevilor și actele care urmează a fi prezentate.

Apreciez activitatea cadrelor didactice și administrative pentru deschiderea pe care o au față de noi, părinții, în toate aspectele legate de procesul educațional al copiilor noștri. Fiind mamă a patru școlari, recunosc faptul că impactul personalității învățătorilor în formarea viitoarei generații este unul evident, iar munca depusă, adesea neobservată de către noi, părinții, nu poate rămâne fără rezultat. Doar prin cooperare cu învățătorii, prin promovarea respectului față de dumnezeul și prin motivare eficientă îi vom ajuta pe copiii noștri să facă față provocărilor din societate, formându-se ca oameni integri, creativi, echilibrați, promotori ai adevăratelor valori.

Nadejda LIȚCAN,
părinte

UPSC, la ediția a II-a a Forumului Formărilor și Angajabilității Francofone

În data de 27 și 28 aprilie curent, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a participat la ediția a II-a a Forumului formărilor și angajabilității francofone, care a avut loc în incinta Palatului Republicii.

Evenimentul de anvergură a fost organizat de Biroul Național al Agenției Universitare a Francofoniei în Republica Moldova (AUF-Moldova), Alianța Franceză din Moldova și Camera de Comerț și Industrie Franța-Moldova, cu sprijinul Ambasadei Franței în Republica Moldova, Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova și al Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Ceremonia de deschidere a reunit reprezentanți ai universităților francofone, reprezentanți ai instituțiilor de învățământ profesional și tehnic ce propun programe și filiere francofone, autorități locale, actori francofoni importanți, profesori, studenți și elevi. Evenimentul a fost inaugurat cu participarea ES DI Graham PAUL, Ambasadorul Franței în Republica Moldova, DI Mohamed KETATA, Directorul Regional al AUF – Europa Centrală și de Est, Dna Claudia VIȘAN, Directoarea Biroului Național AUF-Moldova, Dna Galina RUSU, Secretar de Stat al Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Dna Felicia BECHTOLD, Secretar de Stat al Ministerului Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova, DI Eugen VIZIR, Directorul Institutului Diplomatic al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene al Republicii Moldova, DI Normand LEDOUX, reprezentant al Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova. Cu această ocazie, partenerii evenimentului și-au reafirmat sprijinul pentru promovarea și consolidarea învățământului francophon la nivel preuniversitar și universitar din Republica Moldova. Timp de 2 zile, reprezentanți ai universităților francofone, instituțiilor de învățământ preuniversitar de profil, ai întreprinderilor cu capital francez prezente în Republica Moldova, precum și alți invitați internaționali s-au reunit la acest

Forum pentru promovarea programelor universitare și preuniversitare francofone și pentru prezentarea filierelor universitare francofone, care pregătesc specialiști în diverse domenii: medicină, drept, tehnologii informaționale, tehnologii alimentare, relații economice internaționale, traducere, pedagogie/filologie franceză, dintre care acestea din urmă sunt propuse inclusiv de către Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

În cadrul mesei rotunde din prima zi a evenimentului: „Regards croisés sur les formations francophones moldaves: avantages, perspectives et enjeux”, două studente de la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, Marina ZBIRNEA și Cristina CHIFA, alături de reprezentanți ai altor universități membre AUF, și-au împărtășit experiența în calitate de beneficiari a diferitor programe internaționale și naționale susținute de Agenția Universitară a Francofoniei și AUF-Moldova, iar Dna Irina LEAȘCO, ex-studentă a UPSC, absolventă a Masteratului francophon de la ESFAM, a povestit despre experiența sa în cadrul acestui masterat de la Sofia, Bulgaria. Cafeneaua francophonă, organizată deopotrivă de Lectoratul francez, voluntari ai Service Civique și universități ce propun programe pedagogice francofone (UPSC, USM și USARB), a reunit vizitatorii în cadrul jocurilor didactice interactive pentru consolidarea degajată și eficientă a limbii franceze. Forumul a fost dedicat tinerilor din Republica Moldova interesați de continuarea studiilor la una dintre cele șase filiere universitare francofone din țară, precum și de oportunități de angajare, pe care cunoașterea limbii franceze le deschide la nivel local, național și internațional. Comunitatea academică francophonă a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău aduce caldă mulțumiri Directorului BN AUF-Moldova, Dna Claudia VIȘAN și responsabili de proiecte și comunicare AUF-Moldova, Dna Daniela PETROV pentru oportunitatea oferită UPSC de a participa la ediția a II-a a Forumului Formărilor și Angajabilității Francofone din Republica Moldova.

DESPRE „EGO”-GRAFIA PROFESIONALIZĂRII CADRELOR DIDACTICE

Conform profesiologiei în învățământul pedagogic, profesia de pedagog este formată dintr-o multitudine de profesii individuale discrete, fiind totodată un minimonopol sociocultural.

Filosofii afirmă că, pentru a înțelege lucrurile și ceea ce se spune, este nevoie de participare, nu numai de observare. Pornind de la supoziția de a ne transpune în conștiința pedagogului, am putea decupa un număr mare de semnificații. În perspectivă și din punctul de vedere al reflecției prin prisma postmodernismului, aceasta nu presupune că înțelegerea, participarea și observarea reprezintă o doctrină, ci o activitate comună de perspectivă asupra unui set de interogații în și dincolo de profesia de pedagog, neexcluzând taxări și critici.

În acest context, M. Knowles propune utilizarea termenului „self-directed learning” („învățarea direcționată spre sine”, „învățarea autodirijată”), deoarece reprezintă un proces în care inițiativa o dețin indivizii, cu sau fără ajutorul altora. Se pune accent pe „diagnosticarea propriilor nevoi de învățare, formularea scopurilor învățării, identificarea resurselor umane și materiale ale învățării, alegerea și implementarea unor strategii de învățare adecvate, evaluarea rezultatelor învățării”.

În acreditarea acestor orientări și caracteristici avansăm un concept esențial în practica reflectivă a cadrului didactic, și anume acela de „ego”-grafia profesionalizării, pe care îl vom detalia pe parcursul demersului nostru.

Menținerea în profesia pedagogică semnifică un proces al conștientizării stării de bine (a stării bune de sănătate „profesională”), aceasta fiind adevărată printr-un interes profesional ce se rezumă la *capacitatea de a te adapta* și care devine noua măsură a eficienței. Abordarea problematicii formării adultului devine, în aceste condiții, o preocupare necesară, dar și obligatorie ce reunește următoarele caracteristici:

- este practicarea unei profesii ce implică o activitate intelectuală

Nelu VICOL,
dr., conf.univ.,
Institutul de Cercetare,
Inovare și Transfer Tehnologic
al Universității Pedagogice de
Stat „Ion Creangă” din Chișinău

angajând responsabilitatea individuală;

- este o activitate savantă și nu de natura rutinieră, mecanică sau repetitivă;
- este totuși practică, deoarece se definește ca exercițiul dintr-o arie mai degrabă pur teoretică și speculativă.

Însă trebuie să nu neglijăm realitatea că asistăm „la o schimbare importantă a ceea ce numim știință, din punctul de vedere al organizării, efectuării, evaluării, utilizării și diseminării rezultatelor cercetării”, și că atare schimbare definește termenul de „știință deschisă” fiind cauzată și determinată de dezvoltarea noilor tehnologii, de sporirea rolului social al cercetării științifice, de contextul instituțional, profesional și politic actual, „deschis” înseamnă că oricine poate accesa, poate utiliza, poate modifica și poate împărtăși liber în orice scop (sub rezerva, cel mult, cerințelor care păstrează originea și deschiderea) a informațiilor interesate.

Și dacă sunt puse în uzajul social, politic și profesional sintagme ca *stat deschis, dialog deschis, buget deschis, parlament deschis, metodologii deschise, acces deschis, știință deschisă, date deschise, comunicare deschisă, corpuri deschise, învățământ deschis, inovații deschise, proiectare deschisă, expertiză deschisă, cunoaștere*

deschisă, cercetări deschise, surse deschise, administrare deschisă, piață deschisă, jurnalism deschis, standard deschise, formare deschisă, formate deschise, sisteme deschise, colaborare deschisă, jocuri deschise, documente deschise, texte deschise, relații deschise și lume deschisă, atunci noțiunea de bază a acestora, și anume *informația*, ar trebui să fie apanajul fiecărui cadru didactic într-o manieră fără precedent în activitatea sa profesională, deci oricui, oricând, de oriunde altundeva și în cantități nelimitate.

Această manieră de a valorifica și a valoriza informația identifică partea interesată a școlii și a cadrelor didactice în procesul de schimbare paradigmatică în context internațional și intern/national, al experiențelor și bunelor practice europene și internaționale, al conținutului științific deschis, al cadrului legal relevant din republică, al direcțiilor și acțiunilor centrale, regionale și locale, al partajării datelor de cercetare, al resurselor educaționale deschise, al culturii științifice, al formării profesorilor-cercetători în învățământul general etc.

Valorificarea și valorizarea informației și cercetării științifice în activitatea cadrelor didactice conduc în accesarea culturii științifico-didactice deschise ca fiind element important al schimbării de paradigmă instituțională și profesională. Or, aceia care produc sau reutilizează informația științifică ar trebui să se conformeze codurilor etice și să fie în acord cu normele de integritate științifică și de evaluare, inclusiv a calității educației.

Astfel, știința deschisă sporește calitatea, impactul și beneficiile de accelerare a progresului cunoașterii, făcând-o mai fiabilă, mai eficientă și mai exactă, mai bine înțeleasă de societate și receptivă la provocările societale. Așadar, știința deschisă permite utilizatorilor finali să devină producători de idei, de relații și de servicii și să faciliteze noi modele de lucru și o nouă modalitate de realizare a schimbării.

În acest sens, putem identifica și conceptul „știința cadrului didactic”, acesta vizând aspectul spațiului de

cercetare științifică a activității didactice, implementarea experimentelor pedagogice și utilizarea adecvată a datelor științifice în actul educațional, construcția procesului didactic general în instituție pe socluri științifice, dar și „știința cetățeanului”, aceasta vizând știința populară ce se referă la implicarea cetățenilor în procesul de cercetare prin contribuție la procesele de colectare și analiză a datelor științifice, contribuția cetățenilor în activitățile de diseminare și exploatare a rezultatelor cercetărilor.

Deci, există probleme de schimbări paradigmatică în reconstrucția acestei realități și, dată fiind activitatea pe care o exercitează echipa de cercetători în realizarea proiectului de cercetare științifică privind problematica de fundamentare a profesionalizării cadrelor didactice, în contextul pevocărilor societale, vom explicita palierele sau configurațiile în care se manifestă și se identifică această realitate.

Dimensiunea individuală a inovațiilor organizaționale / instituționale este fundamentală, iar personalul administrativ, didactic și non-didactic trebuie să înțeleagă, să vrea și să poată implementa inovații, trebuie să acumuleze cunoștințe noi, să analizeze mai multe informații, să abordeze sarcini noi, să-și îmbunătățească gradul de competență și să-și modifice obiceiurile de muncă, valorile și atitudinile față de modul de lucru în instituția de învățământ.

La nivel global, unele dintre tendințele ce caracterizează inovația și cercetarea pedagogică în prezent sunt următoarele:

- acordarea unei atenții tot mai mari unor topici ca educația universitară, educația postuniversitară, educația adulților și educația permanentă (aceasta din urmă fiind ridicată la rangul de principiu), determină creșterea numărului, a varietății și a intensității cercetărilor pedagogice axate pe aceste problematici;
- cercetarea pedagogică este privită ca o activitate de conducere managerială a sistemului și a procesului de învățământ, proiectată și realizată în vederea reglării / autoreglării activității educaționale.
- Astfel, educația și cadrul didactic trebuie să își câștige respectul și dreptatea, prin activitatea lor devotată și pasională că ei pot dovedi că știu, că pot să facă ceea ce trebuie. În acest context, Tim Brown utilizează sintagma de „gânditori proiectivi” (în continuarea textului noi utilizăm și „profesori reflectivi”).

Procesul de percepere a noutăților, potrivit definiției lui Rogers E., este un proces mental complex, cu multe etape de luare a deciziei, care derulează începând cu acumularea de cunoștințe a persoanei în raport cu noutatea și până la perceperea ei definitivă.

Strategia de formare a cadrelor didactice propusă de Consiliul Europei prin modelarea *profesorului european* trebuie să aibă o nouă imagine, cea integrală; această imagine evidențiază rolul lui în educarea elevului atât în cadrul disciplinei predate, cât și în contextul unei formări general globale în ritmul accelerat al secolului. De aceea profesionalizarea cadrelor didactice presupune o activitate de formare și de aplicare eficientă a competențelor profesionale prin venirea *profesorului integral* în baza integralității contextuale, ce se structurează într-o direcție nouă, motivată și determinată de un *cadru științific, profesional și educațional nou*. În acest context, elementul nou atribuit profesionalizării îl semnifică acce-

rarea ritmului inovațiilor ce survin în educație și când cadrul didactic nu depune efortul (susținut) de înțelegere, de re-gândire și de direcționare a valorilor general-umane în activitatea sa, atunci el devine străin mediului educațional, el rămâne rezistent la schimbare și nu corespunde ego-ului profesional, iar spiritul său rămâne în urmă în raport cu evoluția structurilor socioculturale.

O astfel de imagine a profesorului persistă în „ego”-grafia profesionalizării sale.

Problematica integrării spațiului mental, cultural, a valorilor mentale cu care sunt „compatibile” cadrele didactice în arealul intercultural, deschiderea „în fața Europei” a culturii recent ieșite de sub „teroarea ideologică” totalitaristă, compensând vacuitatea doctrinară educațională cu revalidarea culturii educaționale a marilor modele din dinamica celor europene și internaționale, sunt esențialele puncte de reper în „ego”-grafia și în „ideo”-grafia profesionalizării cadrelor didactice, pe care putem să le conjugăm prin ceea ce a fost ca r’Estul și prin ceea ce a fost și este ca Vestul în *conștiința pedagogică* a cadrelor didactice. Această „ego”-grafia văzută prin lentilă, prin oglindă, operează o „chirurgie de conștiință pedagogică” a cadrelor didactice cu impact asupra problematicii identitare a arealului educațional, cultural și mental național, elaborată și construită pe mai multe paliere semnificante, și anume:

- statutul educației în oglinda integraționistă;
- ipostaza de autovalidare a propriilor „competențe de afirmare” prooccidentale;
- conștientizarea grilei referențiale a unui „ego” existential;
- interiorizarea duală a apartenenței individuale la o comunitate de gândire și de tradiție est-europeană;
- mitizarea vicioasă a actului educațional prin introducerea și valorificarea anumitor termeni, concepte și noțiuni străine lexicului limbii române și ale limbajului profesional;
- raportul diferențiator ce pune în balanță eul singular și eul colectiv și relațiile acestora cu istoria.

Așadar, în construcția „ego”-grafiei sale cadrele didactice perspectivează dual, uneori într-o vădită dihotomie, relațiile sociomentele, dar și culturale, ale raportului Est-Vest, față de care își elaborează discursul didactic și sociocultural. Captive într-o acut resimțită stare de provincialism, ele redescoperă, uneori în antinomii seducătoare, „fascinația Occidentului” față de care operează o dublă selecție: a valorilor românești în derivă, su-pralicitând stigmatul marginalității est-europene a dezideratului unei ego-centralități de tip lentilă sau de oglindă, ce funcționează în registru compensator. Așadar, „ego”-grafia profesionalizării cadrelor didactice se întâlnește cu cea a reintegrării stimulativă într-o lume a diferențelor, în care marginalul, provincialul est-european își vrea auzită vocea autorității sale profesionale, care să valideze conceptual paradigma educațională și culturală de origine.

COACHING ȘI MENTORARE ÎN LEADERSHIP

Departamentul Educația Adulților și Dezvoltare personală din cadrul Centrului Formare Continuă și Leadership al Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” a încheiat cu succes modulul tematic „Coaching și mentorare în leadership”, care abordează un subiect important pentru întreg sistemul educațional și, în mod special, pentru tinerele cadre didactice și tinerii manageri.

Directoarea CFCL, Viorica Andrițchi, dr. hab., prof. univ., a accentuat faptul că, conform Codului educației Republicii Moldova, articolul 58, cadrul didactic sau managerial poate deveni mentor dacă are o pregătire specială, obținută în cadrul formării inițiale sau continue și experiență în domeniul de profesat.

Respectiv, Centrul Formare Continuă și Leadership a pregătit 3 tipuri de programe de formare continuă în domeniul mentoratului de practică, de inserție profesională și de dezvoltare profesională, dedicate cadrelor

UPSC CENTRUL DE FORMARE CONTINUĂ ȘI LEADERSHIP

Departamentul Educația adulților și Dezvoltare personală

Modul tematic: Coaching și mentorare în leadership

19.04 Puterea întrebărilor în leadership

26.04 Formarea echipei eficiente

28.04 Dezvoltarea profesională prin mentorat

Formator: Verdes Tatiana, dr., conf. univ.

Formator: Moga Ecaterina, dr., lector univ.

Formator: Andrițchi Viorica, dr. hab., prof. univ.

didactice și manageriale din țară. Viorica Andrițchi a antrenat participanții în diverse exerciții de cunoaștere și autocunoaștere, pentru a facilita trasarea direcțiilor de dezvoltare/autodezvoltare a participanților în domeniul coachingului și mentoratului în leadership. Ultimul atelier din cadrul modulului tematic „Coaching

și mentorare în leadership” a fost, cu adevărat, o activitate de la mentor la mentor.

Dragi prieteni, pentru a fi parte a unor astfel de experiențe,

Vă invităm să participați la activitățile promovate de CFCL!

Silvia ȚURCAN

La Sala cu Orgă și-au expus lucrările cadre didactice de la AMTAP

Expoziție a artiștilor plastici, profesori ai Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice (AMTAP), a fost vernisată în holul Sălii cu Orgă din capitală. Lucrările vor fi expuse până în data de 25 mai a.c., iar evenimentul cultural se desfășoară sub sugestivul generic „Revelații”, cuprinzând 45 de tablouri create în ulei, acuarelă și pastel.

„Mulți dintre participanți în mod plener expun operele lor atât în afară, cât și peste hotare, participând la diverse proiecte și tabere de creație. Fiecare autor practică la un înalt nivel profesional diverse genuri și domenii plastice, unii își dezvoltă cunoștințele profesionale și în plan teoretic, reușind să transmită aceste calități următoarelor generații de

plasticieni și teoreticieni ai artelor, pregătiți la AMTAP”, a remarcat Victoria Rocaciuc, critic de artă și artist plastic. Oleg Dobrovolschi, Elena Frunze, Teodora Hubenco, Victoria Rocaciuc, Zina și Vasile Sitari, Vladimir Lozovanu, Iurie Lupu, Stanislav Babiuc, Angela Candu, Victor Crețu, Dmitri Șibaev,

Oleg Buga, Petru Raiu – iată câteva nume de artiști consacrați care și-au prezentat acum lucrările.

„Aceasta este o expoziție anuală a cadrelor didactice de la Catedra discipline tehnico-teoretice în arte vizuale și de la Departamentele Arte plastice și Artă decorativă. Tema fiind liberă, este aici pictură de șevalet modernă, în care sunt abordate diverse stiluri și limbaje plastice. Mai sunt portrete, peisaje, naturi statice, picturi abstracte și compoziții decorative. Lucrările prezentate constituie o amplasare de lumină, culoare și formă”, a notat artistul plastic și profesorul Vladimir Lozovanu, șef al Catedrei sus-numite.

La rândul său, Larisa Zubcu, directorul Sălii cu Orgă, a spus că a devenit o tradiție ca instituția să ofere spațiu artiștilor consacrați și să prezinte câte o expoziție în fiecare lună, al căror organizator este Vasile Sitari, artist, profesor și administrator neobosit.

Reporter UPp

Tenismena Romina Hîncu, pe locul II la Cupa Pazardzhik U-14

Compatrioata noastră, Romina Hîncu, s-a clasat pe locul secund la turneul internațional al Cupei Pazardzhik Under-14, ce face parte din agenda Tennis Europe, și s-a încheiat la finele lunii trecute în Bulgaria. Acest rezultat ea l-a obținut în proba de dublu, făcând pereche cu jucătoarea ucraineană Kateryna Ţerkovna.

În runda inaugurală, perechea internațională le-a învins în trei seturi pe reprezentantele gazdelor, Maria Cealakova/Monika Gospodinova, scor 1-6, 6-0, 10-1. În sferturi viitoarele premiate au trecut de cuplul canadian alcătuit din Alyssa Beltei și Eve Thibault, ca în semifinale să se impună, într-un meci extrem de disputat, în fața altor două reprezentante

ale gazdelor, Andreyana Glușkova și Elena Papadopoulou, cu 1-6, 7-5, 10-6. În meciul decisiv, perechea moldo-ucraineană a cedat altor două componente ale Bulgariei, Anastasiya Barzakova și Raya Staykova (favoritele cu numărul 2 ale turneului): 1-6, 4-6 – un rezultat final cu adevărat onorabil.

Iulian BOGATU

ANUNȚ

Direcția Învățământ, Tinret și Sport Râșcani anunță concurs pentru ocuparea funcțiilor de director în următoarele Instituții Publice:

1. Instituția Publică Liceul Teoretic „Constantin Popovici”, Nihoreni;
2. Instituția Publică Liceul Teoretic Recea;
3. Instituția Publică Liceul Teoretic „Silvian Lucaci”, Costești;
4. Instituția Publică Gimnaziul Grinăuți;
5. Instituția Publică Gimnaziul Borosenii Noi;
6. Instituția Publică Gimnaziul Pociumbeni;
7. Instituția Publică Gimnaziul „Vasile Bogdan”, Șaptebani;
8. Instituția Publică Gimnaziul Aluniș;
9. Instituția Publică Gimnaziul Hiliuți;
10. Instituția Publică Gimnaziul Gălășeni;
11. Instituția Publică Școala de Sport Râșcani.

Actele vor fi depuse la Direcția Învățământ, Tinret și Sport Râșcani, bir. 29, până la data de 5 iunie 2023, ora 17.

Informații suplimentare - pe pagina web a direcției: <https://riscani.educ.md/>.
Bibliografia concursului poate fi accesată la adresa electronică:
<http://ctice.gov.md/testarea-directorilor/resurse/>

La Chișinău a început Forumul Național al Lucrătorilor de Tineret

Peste 60 de specialiști din cadrul organizațiilor și centrelor de tineret, al structurilor informale de participare a tinerilor, în perioada 2-5 mai 2023, participă la Forumul Național al Lucrătorilor de Tineret, cu genericul „Importanța ocupației lucrătorului de tineret în contextul Anului European al Competențelor”. Evenimentul are drept scop promovarea unei platforme de comunicare și învățare de la egal la egal între practicieni, în corelație cu tendințele și perspectivele de consolidare a comunității lucrătorilor de tineret din Republica Moldova.

Programul ediției din acest an include analiza Strategiei de dezvoltare „Tineret 2030” și a Programului privind implementarea acesteia pentru anii 2023-2026. Alte subiecte vizează politicile și programele de tineret curente și viitoare, modalități de dezvoltare a sectorului de tineret.

De asemenea, vor fi abordate prioritățile Agenției Naționale pentru Dezvoltare a Programelor și Activității de Tineret, oportunitățile oferite lucrătorilor și organizațiilor de către Fundația Europeană de Tineret a Consiliului Europei precum accesarea granturilor, vizitelor de studiu și altele. La fel, vor fi prezen-

tate o serie de practici și exemple pozitive de susținere și implicare activă a tinerilor.

Prezent la eveniment, Sergiu Gurin, secretar de stat al Ministerului Educației și Cercetării, a salutat implicarea lucrătorilor de tineret în dezvoltarea și realizarea proiectelor și programelor pentru tineri, precum și încurajarea tinerilor de a participa. „Una din prioritățile ministerului se referă la instituționalizarea și recunoașterea lucrului de tineret ca instrument de realizare a activităților cu tinerii. Este foarte important rolul lucrătorilor de tineret calificați și cu competențe în domeniu în ex-

tinderea lucrului de tineret la nivel regional și local”, a subliniat Sergiu Gurin.

Forumul Național al Lucrătorilor de Tineret cu genericul „Importanța ocupației lucrătorului de tineret în contextul Anului European al Competențelor” are loc în perioada 2-5 mai 2023, la Chișinău, eveniment organizat la inițiativa Institutului de Instruire în Dezvoltare „Millenium”, în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret, precum și UNFPA Moldova și Fundația Europeană de Tineret a Consiliului Europei.

Univers Pedagogic pro

Chișinău, MD 2059, str. Doina, nr. 104, et 4
E-mail: universs2@mail.ru, univers.pedagogic@gmail.com
Tipar: ÎSFEP „Tipografia Centrală”. Comanda nr. 9417.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

RESPONSABIL DE EDIȚIE ▶ Oxana Parașciuc
REDACTOR PRINCIPAL ▶ Nicolae Jantic
REPORTERI ▶ Iulian Bogatu, Silvia Ţurcan
CORECTOR MACHETATOR ▶ Elvira Ţăganaș-Pântea, Iurie Babii

Redacția nu corespundează cu autorii, nu recenzează și nu restituie materialele necomandate. Preluarea articolelor și pozelor este posibilă doar cu acordul prealabil al redacției.

INDICE DE ABONARE LA:

„Poșta Moldovei” – PM21741
„Moldpresa Grup” SRL
Abonare online: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>

UPSC

CENTRUL DE FORMARE CONTINUA ȘI LEADERSHIP

CFCL a dat start înscrierilor la programele de perfecționare 8 MAI – 3 IUNIE

<https://cfcl.upsc.md/inscriere/>

cfcl@upsc.md
(+373) 22 400 700
<https://cfcl.upsc.md/date-de-contact/>

mum. Chișinău,
str. Doina 104